

DE VLAAMSE MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel van artikel 7.1.1, 7.1.2, 7.1.5 en 13.2.1 van hetzelfde decreet;**
- **3de principiële goedkeuring met het oog op adviesaanvraag aan de Raad van State.**

1. INHOUDELIJK

SITUERING

Tegen 2020 moet 20% van de verbruikte energie in Europa groene energie zijn. Tegen 2030 wordt er gemikt op 27%. Dit is een engagement waar Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid in opneemt. Om deze doelstellingen te behalen is de omslag naar een decentraal energiesysteem essentieel.

Traditioneel wordt elektriciteit vervoerd vanuit een centraal energiesysteem. Dit is een energiesysteem gekenmerkt door grote centraal gelegen productie-installaties, zoals bijvoorbeeld een kolen- of kerncentrale die energie voorziet tot bij de eindafnemer. Hierbij is er in principe enkel nood aan eenrichtingsverkeer op het elektriciteitsnet. Door het beperkt aantal productie-installaties en het eenrichtingsverkeer is het relatief eenvoudig om de 'stroom' te regelen.

Productie van elektriciteit op basis van hernieuwbare bronnen zoals zonne-energie en windenergie wordt daarentegen 'decentrale productie' genoemd. Decentrale energieproductie wordt gekenmerkt door installaties die worden ingeplant op die plaatsen waar het potentieel het grootst is. Dit hoeft niet noodzakelijk op een 'centrale plaats' te zijn, maar kan daarentegen op verschillende locaties.

De huidige distributienetten zijn niet opgebouwd vanuit het concept van decentrale productie. Deze productie bevindt zich vaak niet voldoende in de buurt van de afnemers en er is een noodzaak aan tweerichtingsverkeer. Daarbij komt nog dat de productie van wind en zon niet constant is. Hierdoor zou de betrouwbaarheid van het net in het gedrang kunnen komen en *in extremis* de stroomtoevoer onderbroken kunnen worden.

Vlaanderen heeft nood aan een transitie naar een decentraal energiesysteem. De digitale meter is een cruciale bouwsteen voor deze transitie. Een efficiënt beheer van dit energiesysteem vraagt dan ook een veelomvattende set data. Om er voor te zorgen dat investeringen in het net op een zo efficiënt mogelijke manier gebeuren moeten we kunnen "meten" waar de problemen zich dreigen voor te doen. Dit geeft ook de mogelijkheid om snel te kunnen ingrijpen voordat de problemen zich

daadwerkelijk voordoen, onafhankelijk van investeringen of in afwachting van investeringen. Verder zal actieve vraagsturing nodig zijn om optimaal gebruik te maken van het wisselende aanbod van groene stroom. Hierdoor kunnen stromen die op verschillende plaatsen en in verschillende grootte ontstaan geregeld worden. Door de technologische vooruitgang op het vlak van metering bieden er zich nieuwe kansen aan om de marktwerking en de dienstverlening aan de klanten te verbeteren, zoals bijvoorbeeld een beter inzicht in eigen verbruik.

Sinds oktober 2012 lopen er in Vlaanderen grootschalige proefprojecten inzake nieuwe digitale elektriciteits- en aardgasmeters. In totaal werden al 41.000 meters geplaatst op verschillende plaatsen in Vlaanderen, gespreid over landelijk en stedelijk gebied, zowel in individuele woningen als in appartementsgebouwen.

BELEIDSKADER

De Europese Richtlijnen met betrekking tot elektriciteits- en gasmarkten en de Richtlijn energie-efficiëntie besteden veelvuldig aandacht aan digitale (slimme) meters. Dit is nog meer het geval in de nieuwe ontwerprichtlijnen uit het "Clean Energy for All Europeans-pakket" dat de Europese Commissie op 30 november 2016 publiceerde.

Het Vlaams Regeerakkoord (2014-2019) stelt uitdrukkelijk *"In de toekomst moeten gezinnen de mogelijkheid krijgen om hun vraag aan te passen volgens de kost van energie op verschillende tijdstippen van de dag."*

De Beleidsnota Energie 2014-2019 stelt ter zake: *"flexibiliteit, zowel van de aanbodzijde (productie) als aan de vraagzijde wordt een sleutelement voor de regeling van toegang tot het net. Flexibele netgebruikers kunnen de marktspelers diensten aanbieden om congestie te voorkomen of voor de ondersteuning van het systeemevenwicht. Anderzijds kan de uitbouw van een slim net de totale kost van het productiepark reduceren door eindafnemers actief te laten participeren in de markt (vb via dynamische prijssignalen). Hiertoe voorzien we de nodige maatregelen voor producenten, leveranciers, netbeheerders, aggregatoren en afnemers opdat flexibiliteit maximaal ingezet en gevaloriseerd kan worden.*

De mechanische meters (de zogenaamde ferrarimeters) zullen in de nabije toekomst niet meer worden aangeboden door meterleveranciers en moeten bijgevolg vervangen worden op het einde van hun levensduur. De technologische vooruitgang op het vlak van metering biedt kansen om de marktwerking en de dienstverlening aan de klanten te verbeteren, met name via een slimme meter. Sinds oktober 2012 lopen er in Vlaanderen grootschalige proefprojecten inzake nieuwe slimme elektriciteits- en aardgasmeters. In totaal werden al 41.000 meters geplaatst op verschillende plaatsen in Vlaanderen, gespreid over landelijk en stedelijk gebied, zowel in individuele woningen als in appartementsgebouwen.

Er wordt geëvalueerd voor welke verbruikssegmenten de introductie van slimme meters te verantwoorden is, bijvoorbeeld kleine prosumenten. In uitvoering van de richtlijn energie-efficiëntie zal bekeken worden hoe de uitrol van slimme meters dient te gebeuren zowel in nieuwbouwwoning als bij een ingrijpende renovatie. Ook bij een vervanging van een bestaande elektriciteits- of aardgasmeter kan best direct een slimme meter geplaatst worden."

DOELSTELLINGEN

De doelstellingen bij de uitrol van de digitale meter in Vlaanderen zijn meervoudig.

Ten eerste is de uitrol van de digitale meter de cruciale basis voor de transitie van het decentrale energiesysteem. De digitale meter faciliteert dus het decentrale net, de lokale productie, flexibiliteit, opslag, het gebruik van elektrische voertuigen etc. Een efficiënt beheer van dit energiesysteem vraagt een veelomvattende set data. Weten wordt ondersteund door meten en daarom zijn dergelijke meetinstrumenten noodzakelijk om decentrale energieproductie te combineren met een efficiënt en effectief netbeheer, met andere woorden om netflexibiliteit en -stabiliteit te faciliteren. Zonder digitale meter is het quasi onmogelijk om vraagsturing, time-of-use prijzen en tarieven bijv. op basis van piekverbruik mogelijk te maken. Bovendien blijkt duidelijk uit de kost- en batenanalyse uitgevoerd door de VREG dat dat dit zonder de digitale meter ook veel meer kostenintensief is.

Ten tweede kan Vlaanderen door de uitrol inzetten op nog meer decentrale productie van groene energie en wordt deze productie tegelijkertijd gefaciliteerd.

Ten derde biedt de digitale meter voordelen voor budgetmeterklanten. Aangezien de budgetmeter functionaliteit kan ingezet worden bij iedere digitale meter is er geen nood meer aan een afzonderlijke (dure) budgetmeter. Bovendien laat de digitale meter een betere begeleiding van de klant toe bij opbouw van schuld of hoog verbruik.

Ten vierde maakt de digitale meter het mogelijk voor iedere eindafnemer om op een efficiënte manier met zijn energiegebruik om te kunnen gaan, door middel van inzicht en gewaarwording van het energieverbruik enerzijds en een daaraan aangepast verbruik anderzijds. Er zijn uiteenlopende ervaringen op het vlak van energiebesparing door een digitale meter. De manier waarop feedback aan de netgebruiker gegeven wordt, lijkt hierin cruciaal te zijn. De netgebruiker krijgt beter inzicht in zijn energieverbruik, staat dus minder voor verrassingen.

Ten vijfde zal betere en meer precieze data het mogelijk maken om op een betere manier aan fraudebestrijding te doen.

Ten zesde kan er zich in Vlaanderen een nieuwe sector ontwikkelen met tal van commerciële initiatieven in de nieuwe markt van energiediensten. De uitrol van digitale meters is ook de meest natuurlijke weg en kadert binnen een algemene digitalisering. In ons dagdagelijks leven wordt alles al digitaal: telefoon, televisie, radio, auto, etc. en dus ook de gas- en elektriciteitsmeter. Niet meegaan in de digitalisering van de maatschappij is een keuze die niet is vol te houden. Temeer omdat in de nabije toekomst de vroegere elektromechanische Ferrarimeter niet meer zal worden aangeboden door meterleveranciers, waardoor de digitale meter ook de enige optie is.

Tot slot zet, zoals hoger vermeld, de Europese regelgeving alle lidstaten aan om digitale meters uit te rollen. Het nieuwe Winterpakket van de Europese Commissie benadrukt dat consumenten betere informatie verdienen, meer mogelijkheden moeten hebben om deel te nemen aan de energiemarkt en meer controle moeten krijgen over hun energiekosten. De ontwerprichtlijn inzake gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit stelt duidelijk dat wanneer de ingebruikname van slimme meters positief wordt beoordeeld, minstens 80 % van de eindafnemers moet worden voorzien van deze slimme meetsystemen.

CONCEPTNOTA

Op 3 februari II. keurde de Vlaamse Regering de conceptnota goed betreffende de uitrol van digitale meters in Vlaanderen. Daarin wordt het breder kader vastgesteld en de krijtlijnen uitgezet wat betreft de functionaliteiten van de meter, welke rollen door wie moeten opgenomen worden, op welke manier met de data uit de digitale meters dient te worden omgegaan en op welke manier de uitrol zal verlopen. Het recht op compensatie gedurende 15 jaar wordt vastgelegd voor bestaande en

nieuwe decentrale productie-installaties tot en met 31 december 2020 en voor nieuwe installaties vanaf 1 januari 2021 wordt een alternatief compenserend systeem aangekondigd om investeringen in zonne-energie rendabel te houden. De voorstellen tot wijzigingen aan het energiedecreet in bijgevoegd voorontwerp van decreet geven hier uitvoering aan.

ADVIEZEN OP DE CONCEPTNOTA

Naar aanleiding van het goedkeuren van de conceptnota werd aan de VREG, SERV, Minaraad en de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL) gevraagd hierover een advies uit te brengen. Op die wijze waren de aandachtspunten gekend van bij de opmaak van het ontwerpdecreet en kon hier in een vroeg stadium rekening mee gehouden worden. Een groot deel van die aandachtspunten zullen pas bij het uitwerken van het Energiebesluit kunnen worden meegenomen. Voor een bespreking van die adviezen wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring.

KOSTENBATENANALYSE

Naar aanleiding van de vraag van de Vlaamse Regering in de conceptnota actualiseerde de VREG de kosten-batenanalyse over de uitrol van digitale meters. Deze werd op 18 mei op zijn website gepubliceerd.

In de KBA werd onderzocht voor Vlaanderen als geheel of de positieve effecten groter zijn dan de kosten en de impact op verschillende spelers (distributienetbeheerders, verbruikers, overheid, milieu en maatschappij, energieleveranciers en producenten). De analyse bekijkt het verschil tussen een nulsituatie (klassieke meters) en een éénsituatie (invoering van digitale meters). Voor de invoering van digitale meters werden twee scenario's onderzocht:

Een uitrol zoals beschreven in de conceptnota: een snelle uitrol bij prosumenten en budgetmeters, en een meer geleidelijke uitrol op het ritme van nieuwbouw, metervervanging, ingrijpende renovatie en plaatsing op aanvraag bij de overige netgebruikers en een snellere uitrol.

Globaal gezien zijn de baten voor de maatschappij ruim hoger dan de kosten: + 336 miljoen euro voor een uitrol van digitale meters over 20 jaar. Kosten en baten worden aan verschillende spelers toegewezen. Omdat bepaalde spelers (de distributienetbeheerders in de eerste plaats) hun netto kosten kunnen doorrekenen, is het belangrijk dat de afnemers ook effectief de baten kunnen genieten. Deze baten of voordelen kunnen in de eerste plaats volgen uit een verandering in verbruiksgedrag: energie besparen en verschuiven in de tijd bijvoorbeeld. Daarnaast meent de VREG ook dat de marktwerking een positieve impuls kan krijgen door de plaatsing van digitale meters, en dat ook deze baten voor een deel naar de afnemers kunnen terugvloeien.

De VREG berekende het effect op de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas als gevolg van de verhoogde kost voor de distributienetbeheerders. De basis van de berekening is de huidige tariefstructuur. Bij een uitrol op 20 jaar is het maximale effect voor een gemiddeld gezin 16,36 €/jaar voor elektriciteit en 11,59 €/jaar voor aardgas.

Deze berekeningen gaan ervan uit dat alle kosten gelijkmatig over alle klanten verdeeld worden. Hierdoor is de impact op de tarieven hoogstwaarschijnlijk overschat. Voor de impact op de globale energiefactuur moet ook rekening gehouden worden met de lagere energiekost door het actief gebruik van de digitale meter door de klant. In het geval van een snellere uitrol is het effect op de tarieven groter. Naast dit tarifaire effect heeft een versnelde uitrol bij alle klanten op 10 jaar nog een aantal nadelen zoals de tijdelijk sterk verhoogde inzet van personeel bij de netbeheerders.

De KBA concludeert dat de uitrol van digitale meters voor de volledige maatschappij een juiste en berekende beleidsbeslissing is.

ARMOEDETOETS

Er werd een armoedetoets opgesteld die tot stand kwam op basis van een samenwerking tussen het VEA, de VREG, het departement Omgeving en de sector armoedebestrijding, vertegenwoordigd door: het Netwerk tegen Armoede, Samenlevingsopbouw en het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Verschillende vergaderingen werden bijgewoond door het kabinet van de Vlaams minister voor Energie.

In deze armoedetoets wordt eerst de uitrol van de digitale meter, de beleidsdoelstellingen en de link met (energie-)armoede beschreven. Verder wordt de impact bekeken met betrekking tot drie verschillende pijlers, namelijk de ecologische pijler, de sociale pijler en de economische pijler. De impact wordt globaal gezien duidelijk positief ingeschat. De armoedeorganisaties uitten evenwel hun bezorgdheden met betrekking tot mensen in armoede omdat de impact voor hen moeilijk kwantificeerbaar is aangezien mensen in armoede in alle typecategorieën van verbruik vallen, gaande van hoogverbruik tot laagverbruik. De KBA toont een duidelijke maatschappelijke meerwaarde aan m.b.t. de uitrol van de digitale meter, maar de baten zijn volgens hen eerder beperkt of onduidelijk voor mensen in energiearmoede. Er wordt evenwel erkend dat er een voordeel kan zijn door snellere oplading of een verminderde stigmatisering.

In de armoedetoets worden dan ook vier bezorgdheden opgeworpen, namelijk:

- de impact op de tewerkstelling door het wegvallen van meteropname (voornamelijk laaggeschoolde beroepen);
- de (maximalistisch ingeschatte) stijging van de nettarieven en de beperkte mogelijkheden qua energiebesparing bij budgetmeterklanten omwille van het reeds gemonitord verbruik;
- het wegvallen van de fysieke handelingen wat zorgt voor het wegvallen van contactmomenten (plaatsen meter, aansluiten meter, enz.);
- het nog onduidelijke effect van de verhoogde complexiteit voor mensen in armoede omdat de resultaten van het proefproject digitale meter nog niet voorhanden is.

Er worden dan ook vier aanbevelingen naar voor geschoven:

- het ontwikkelen van tools (bijv. een in-home display) die het mogelijk maken om door visualisatie van verbruik ook effectief energiebesparing te kunnen verkrijgen bij mensen in armoede;
- een sociale correctie die de solidarisering en het prijsverhogend effect neutraliseert;
- het meenemen van de aanbevelingen die voortkomen uit het proefproject “digitale budgetmeters”;
- de aanbeveling om ondanks de verhoogde digitalisering de persoonlijke dienstverlening niet uit het oog te verliezen.

Deze aanbevelingen zullen in het latere proces (voornamelijk bij de redactie van het uitvoeringsbesluit) behandeld worden. In deze fase van het proces is de decretale grondslag aan de orde. In het decreet is er opgenomen dat er voor het datasysteem aparte tarieven zullen worden opgesteld. Naast het voordeel dat deze tarieven zo uiterst transparant zullen zijn, worden deze niet aangerekend aan de klanten maar aan de (markt)partijen die beroep doen op deze databeheerder. Deze tarieven zullen dus niet in de nettarieven worden opgenomen, zoals verkeerdelijk beweerd wordt in de armoedetoets.

De impact van het solidariseren van de kost van de budgetmeter is momenteel aanzienlijk groter aangezien de huidige budgetmeter veel duurder is dan de digitale meter met budgetmeterfunctie. Verder werpt de armoedetoets een aantal andere elementen op die zullen bekeken worden bij de opmaak van de uitvoeringsbesluiten, en dit voor zowel de uitrol als voor het gebruik van de meterdata. Zo zal er rekening worden gehouden met het wegvallen van contactmomenten en aandacht worden besteed aan duidelijke regelgeving i.v.m. communicatie tussen de DNB en zijn klant. Waar nodig en mogelijk zullen de SODV's worden bijgestuurd. Verder zal deze nood aan

persoonlijke dienstverlening worden meegenomen in de uitwerking van het nieuwe takenpakket van de energiehuizen. Er kunnen eventueel ook aanbevelingen worden gedaan naar de OCMW's toe.

Tot slot moet worden opgemerkt dat de armoedetoets enkel de digitale meter als focus heeft en geen rekening houdt met reeds bestaande flankerende maatregelen, zoals de energielening en extra hoge premies voor energiebesparende werken. Deze zijn er net op gericht om bij de sociale doelgroep structurele energiebesparing te verkrijgen.

OPVOLGINGSCOMMISSIE DIGITALE METERS

De in de conceptnota aangekondigde opvolgingscommissie kwam reeds drie maal samen. Een eerste keer op 22 maart waarbij de conceptnota werd besproken en bijkomende aandachtspunten vanuit de sector zijn geïdentificeerd in aanloop naar de opmaak van dit ontwerpdecreet. De tweede bijeenkomst vond plaats voor de principiële goedkeuring van het decreet op 12 juli. Tijdens die vergadering werden de krachtlijnen van het decreet voorgesteld en gaven de netbeheerders toelichting bij hun aanpak en proces om de digitale meters uit te rollen. Op 6 december werd de stand van zaken besproken van het decreet digitale meters en het uitvoeringsbesluit met betrekking tot de functionaliteiten. De netbeheerders gaven een toelichting over de operationele uitrol en een stand van zaken van de eerste resultaten van het proefproject digitale budgetmeter.

ADVIEZEN OP HET ONTWERPDECREET

Advies van de VREG

Op 29 augustus 2017 bracht de VREG advies uit over het ontwerpdecreet digitale meters. De belangrijkste punten uit dat advies zijn besproken in de nota aan de Vlaamse Regering bij de 2de principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet.

ADVIES VAN DE COMMISSIE VOOR DE BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE LEVENSSFEER (CBPL)

De Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (hierna "CBPL") werd op 27 november 2017 om advies gevraagd en bracht op 17 januari 2018 advies uit dat als bijlage bij deze nota is toegevoegd. De belangrijkste punten uit dat advies worden hierna aangehaald en besproken.

De CBPL start haar advies met het vestigen van de aandacht op het feit dat recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens werd uitgevaardigd. De algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming of AVG) wordt automatisch van toepassing vanaf 25 mei 2018. De CBPL beveelt aan om nu reeds op de teksten te anticiperen hetgeen ze in haar advies doet maar hetgeen ook al gebeurd was in het ontwerp van decreet dat voor advies werd voorgelegd.

In haar advies neemt de CBPL akte van de verschillende elementen die in het ontwerpdecreet aanwezig zijn die tot doel hebben om de overeenstemming met de AVG te verzekeren. Het gaat dan bijvoorbeeld om definities, aanduiden verwerkingsverantwoordelijken, toepassing van risicogebaseerde aanpak, aanvullende informatie voor de betrokkene bij de plaatsing van de digitale meter, toepassing van een gedragscode, ... Zoals in het advies aangehaald ontslaat dit de verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers niet van andere verplichtingen die uit de AVG volgen maar niet in het decreet zijn opgenomen of verder uitgewerkt.

De CBPL stelt vast dat aan een eerdere opmerking van haar met betrekking tot het voorzien van een afdoende wettelijke basis voor de verplichte plaatsing van digitale meters met daaruit volgende

persoonlijke gegevensstromen werd voldaan. Het ontwerpdecreet voorziet in drie categorieën van persoonsgegevens, het omschrijft de partijen aan wie de databeheerder gegevens kan overmaken, de doeleinden zijn vermeld waarvoor gegevens gebruikt zouden kunnen worden, er is een onderscheid tussen primaire en afgeleide categorieën van persoonsgegevens, er is een verduidelijking welke persoonsgegevens de distributienetbeheerders en databeheerder kunnen (moeten) verwerken, de gevallen van plaatsingsplicht worden geëxpliciteerd.

Met betrekking tot het recht op bescherming van persoonsgegevens merkt de CBPL op dat de netgebruiker die toestemming kan geven voor het gebruik van zijn gegevens niet altijd de betrokken natuurlijke persoon zal zijn. Zo is het denkbaar dat de persoon op wiens naam een energieleveringscontract staat niet noodzakelijk dezelfde persoon is die de energie van dat afnamepunt gebruikt. Zoals ook voorzien in artikel 35 (op heden artikel 37) van het ontwerpdecreet (en artikel 5.1 f) van de AVG) draagt de databeheerder de verantwoordelijkheid om na te gaan of elke betrokkene toestemming verleent.

In artikel 28 (op heden artikel 30) van het ontwerpdecreet wordt een schaderegeling ingevoerd als gevolg van een inbreuk in verband met persoonsgegevens. De CBPL wijst er op dat rekening moet gehouden worden met het recht op schadevergoeding van de betrokkene onder artikel 82 AVG in geval van inbreuk op de AVG. De schadevergoeding is daarbij niet beperkt tot de databeheerder maar van toepassing op elke verwerkingsverantwoordelijke. De CBPL suggereert om in artikel 28 (op heden artikel 30) toe te voegen dat deze schadevergoeding geldt “onverminderd de toepassing van artikel 82 AVG”. Deze suggestie wordt overgenomen om op die manier de verhouding tussen het artikel in het ontwerpdecreet en de AVG te verduidelijken.

De CBPL neemt akte van het feit dat het ontwerpdecreet in een aantal waarborgen voorziet om de onafhankelijkheid van de databeheerder te waarborgen maar stelt dat die onafhankelijkheid slechts relatief is. Uit artikel 10 moet blijken dat een zelfde rechtspersoon verschillende functies kan verenigen gezien een ‘beheersmatige of juridische onafhankelijkheid’ als voorwaarde gesteld wordt. Enkel een werkmaatschappij van de DNB kan een kandidaat-databeheerder zijn en een onbezoldigde regeringsafgevaardigde zetelt met een raadgevende stem in het bestuursorgaan van de databeheerder (cfr artikel 16). De CPBL acht het noodzakelijk dat de artikelen 10 en 16 worden aangepast zodat afdoende kan gewaarborgd worden dat de aangeduide functionaris voor gegevensbescherming (data protection officer - DPO) op onafhankelijke en autonome wijze zal kunnen functioneren. Ze suggereert een toevoeging van een concrete bepaling dat de databeheerder en de DPO in hun werking in verband met persoonsgegevens geen directe instructies mogen ontvangen van de Vlaamse Regering of de entiteiten vermeld in de artikelen 37 tot en met 42 (op heden artikelen 39 t.e.m. 44). Hier wordt aan tegemoet gekomen door het aanpassen van artikel 16 (en herstructureren in een artikel 17 en 18).

De Vlaamse Regering wijst er hierbij wel op dat, zoals ook de CBPL opmerkte, de AVG rechtstreekse werking heeft en de databeheerder aldus zal moeten voldoen aan de verplichtingen die hieruit voortvloeien, en niet in het decreet zijn opgenomen of verder uitgewerkt. Dit geldt zo ook voor het onafhankelijk en autonome functioneren van haar DPO.

Wat betreft de regeringsafgevaardigde is het verder ook wel degelijk zijn/haar taak om toezicht te houden op de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van de databeheerder met het recht. Maar, het is uiteraard niet de bedoeling om zich te mengen in verplichtingen die voortvloeien uit de AVG.

De CBPL drong eerder al aan om bijkomende waarborgen te voorzien bij gebruik van onderzoekstechnieken zoals data mining en profilering ten aanzien van gegevens uit de digitale meter. Ze stelt vast dat in het ontwerpdecreet aanvullende transparantie voorzien is maar vraagt in haar advies om naast ‘de gebruikte methodologische keuzes’ ook verdere sleutelinformatie van het algoritme in de zin van aanbeveling 25 van haar big data rapport ter beschikking te stellen. De Vlaamse Regering meent dat het melden van het gebruik van deze technieken alsook het inzage geven in de gebruikte methodologische keuzes voldoende transparantie biedt naar de betrokkene.

Het is een evenwichtige verhouding tussen enerzijds transparantie en anderzijds het overzichtelijk houden voor de gebruiker. Bovendien kan de betrokkene als hij dit wenst bijkomende informatie aanvragen bij de partij die zijn gegevens op een dergelijke manier verwerkt.

Wat betreft het beheer van geschillen en de bemiddelingsbevoegdheid van de VREG merkt de CBPL op dat de DPO van de databeheerder of distributienetbeheerder betrokken moet worden bij alle aangelegenheden die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens. De Vlaamse Regering merkt op dat dit een verplichting is die ingevolge artikel 38.1 op de VREG rust bij de concrete uitoefening van haar bemiddelingsbevoegdheid.

Volgens artikel 43 (op heden artikel 45) van het ontwerp van decreet kan de Vlaamse Regering een gedragscode opstellen om te bepalen hoe om gegaan moet worden met gegevens verkregen uit de submeter. De CBPL onderschrijft de potentiële toegevoegde waarde van een dergelijke gedragscode maar wijst er op dat de Vlaamse Regering enkel facilitair kan werken in plaats van de gedragscode zelf op te stellen. De bepaling wordt aangepast om tegemoet te komen aan het advies van de CBPL. Tot slot haalt de CBPL in randnummers 43-45 nog enkele onduidelijkheden en terminologische opmerkingen aan die in het decreet worden rechtgezet en aangepast.

De CBPL concludeert dat ze positief advies uitbrengt onder de strikte voorwaarde dat tegemoet gekomen wordt aan haar opmerkingen onder randnummer 35 en 36 met betrekking tot de onafhankelijkheid van de DPO en het feit dat de databeheerder of DPO geen directe instructies mogen ontvangen, zoals hierboven werd besproken.

Naar aanleiding van het advies 73/2017 dat de CBPL op 13 december 2017 uitbracht met betrekking tot het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de voorwaarden waaraan digitale meters moeten voldoen werd bijkomend ook nog artikel 32 (op heden artikel 34) uitgebreid. De digitale meter dient te beschikken over de technische mogelijkheid tot communiceren met applicaties van andere marktpartijen. In veel gevallen zal een marktpartij diensten kunnen aanbieden zonder de digitale meter uit te moeten lezen via de gebruikerspoort. De gegevens die nodig zijn om een dienst aan te bieden, kunnen dan worden opgevraagd bij de databeheerder. Voor het visualiseren van real-time verbruiken is echter steeds een aansluiting met de gebruikerspoort noodzakelijk. In het geval een aansluiting met de gebruikerspoort noodzakelijk is sluiten de marktpartijen en de betrokkene een overeenkomst en verwerken de marktpartijen alleen de gegevens die strikt noodzakelijk zijn om hun diensten te verlenen en waarover een overeenkomst werd afgesloten met de betrokkene. Die gegevens zijn toereikend, ter zake dienend en niet overmatig ten opzichte van de doeleinden waarvoor ze gebruikt zullen worden. Op deze manier wordt gegarandeerd dat het vragen van een energiedienst niet meteen inhoudt dat sprake kan zijn van allerlei verdere (afgeleide) commerciële verwerkingen door energie(diensten)leveranciers zoals commerciële profilering, verwerking met het oog op direct marketing, handel in persoonsgegevens,....

WIJZIGINGEN AAN HET ENERGIEDECREET

Aan het ontwerpdecreet werden in deze lezing de volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Aanpassingen ten gevolge van het advies nr. 73/2017 en nr. 07/2018 van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, zoals hierboven besproken. Dit heeft met name betrekking op de artikelen 16, 21, 30, 34 en 45 in het ontwerpdecreet
- In artikel 1.1.3 wordt de definitie van privacywetgeving opgeheven en de definitie van ESCO aangepast.

- In het ontworpen artikel 4.1.8/8 wordt verduidelijkt dat de databeheerder de gegevens verkregen bij de uitoefening van zijn taken, vermeld in artikel 4.1.8/6 en 4.1.8/7, niet kan gebruiken om commerciële diensten aan te bieden.
- De autonome werking van de databeheerder, en de taken van de regeringsafgevaardigde m.b.t. toezicht op de specifieke beslissingen aangaande databeheer in het bestuursorgaan vermeld in artikel 4.1.8/4 of in voorkomend geval van de raad van bestuur van de werkmaatschappij worden meer geconcretiseerd.
- De wijziging aan artikel 5.1.4 die tot doel had de materiële vergissing recht te zetten werd geschrapt. Deze rechtzetting verloopt reeds via een andere decreetwijziging.
- Bij de wijzigingen aan artikel 7.1.1 en 7.1.2 die aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid geven om geen steun toe te kennen tijdens periodes met negatieve prijzen werd verduidelijkt dat de Vlaamse Regering hierbij de nadere modaliteiten bepaalt.

De memorie van toelichting geeft een algemene en artikelsgewijze toelichting bij het decreet.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De wijzigingen aan het ontwerp van decreet hebben geen impact op de begroting.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

1. Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.

2. Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.

3. Investerings en schuld: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen. De netbeheerders zijn momenteel reeds bezig met het organiseren van een aanbesteding voor de vormgeving en de aankoop van digitale meters. Aangezien het juist de Vlaamse Regering is die conform artikel 4.1.22/2, §3 van het Energiedecreet de voorwaarden waaraan deze digitale meters moeten voldoen, zal vastleggen, heeft het echter geen zin dat zij tot gunning overgaan alvorens deze voorwaarden bekend zijn. Een voorlopige timing voor de definitieve goedkeuring van een dergelijk besluit wordt vooropgesteld tegen eind januari 2018.

4. Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

5. Conclusie: het voorstel legt rechtstreeks geen extra financiële verplichtingen op voor de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen bijkomende impact op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid, behoudens potentieel op de VREG. De VREG is echter een parlementaire instelling die onder de voogdij valt van het Vlaams Parlement en waarvan het budget en het

personeelsbestand worden geregeld via specifieke procedures uit het Energiedecreet die buiten de bevoegdheid van de Vlaamse Regering vallen. Dit is dan ook een materie die in de schoot van het Parlement moet worden geregeld.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de bestuurszaken, is derhalve niet vereist.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel van artikel 7.1.1, 7.1.2, 7.1.5 en 13.2.1 van hetzelfde decreet, en aan de bijbehorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°.

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie

Bart TOMMELEIN

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren ontwerp van decreet;
- de memorie van toelichting;
- het advies van de CBPL